

OBIECTIVELE DE DEVOLTARE DURABILĂ ÎN ANSAMBLUL DE ACTIVITĂȚI AL BȘ USARB

USEFUL ACTIVITIES ON THE OBJECTIVES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Valentina TOPALO¹ [ORCID: 0000-0001-6359-7666]

Abstract: *In September 2015, after more than three years of negotiations and intense involvement of several stakeholders, including the International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), the member states of the United Nations adopted the post-2015 Development Agenda. Goals, Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development. This paper reflects on IFLA's key steps, importance and national advocacy to include access to information, universal literacy, public access to Information and Communications Technology (ICT) and cultural heritage in the UN 2030 Agenda. The paper also discusses the role of skills and practices of impact assessment in evidence-gathering and advocacy processes on BȘ USARB's alignment with the UN 2030 Agenda. Relevant approaches, methods and tools for impact assessment of the Library's set of SDG activities are examined.*

Keywords: *Scientific Library, USARB, Sustainable Development Goals; impact assessment, access to information, IFLA, Information Culture, United Nations, European Union, advocacy*

1. Introducere

Durabilitatea sau dezvoltarea durabilă au devenit termeni la moda în ultimele două decenii, alimentate de discuțiile despre încălzirea globală, provocată de om, și despre protecția resurselor. Raportul Brundtland, cunoscut și sub numele de *Viitorul nostru comun*, un document publicat în 1987 de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare, afirmă că „Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care satisface nevoile prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi” .

Definiția cea mai frecvent citată a dezvoltării durabile subliniază importanța responsabilității în satisfacerea nevoilor umane, accent fiind pus pe echitatea intergenerațională. În septembrie 2015, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptată de către statele membre ale Națiunilor Unite, a stabilit cadrul global, național și local pentru punerea în aplicare a acestei responsabilități. Atingerea celor 17 Obiective de dezvoltare (ODD) și celor 169 de ținte însemna că „*Nimeni nu a fost lăsat în urmă*”², reflectându-se și angajamentul progresiv și cumulativ al țărilor, comunităților, sectoarelor, organizațiilor publice, private și cetățenilor în procesul respectiv. În acest context, IFLA, a căutat în mod continuu o formulare de ODD și ținte asociate care ar reflecta contribuțiile bibliotecilor la dezvoltarea durabilă, evidențiindu-se eforturile pentru consolidarea sectorului Culturii Informației / Documentației Informaționale și dezvoltarea competențelor profesionale.

¹ Bibliotecară principală, Biblioteca Științifică a USARB, valeandrew@gmail.com

² *Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare* [online], 1987, p. 43. Disponibil: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:sustainable_development. [accesat 24.05.2022].

În contextul dezvoltării durabile globale, Bibliotecile sunt considerate parteneri - cheie și un contribuitor activ. Pentru a fi recunoscută alinierea la ODD, bibliotecile în calitate de agenți de dezvoltare trebuie să colecteze dovezi, bune practici/experiențe/istorii de succes și să evalueze contribuția lor la implementarea ODD. Dezvoltarea durabilă a devenit oficial unul dintre obiectivele Uniunii Europene pe termen lung în temeiul articolului 3, alineatul (3) al Tratatului privind Uniunea Europeană.

Cele 17 obiective de dezvoltare durabilă reprezintă intervenții și rezultate la toate nivelele și în toate sferele vieții: social, economic, de mediu, etc. De asemenea, acestea reprezintă modele și direcții de activitate care necesită abordare de integrare, coordonare, guvernantă și parteneriate.

În acest context, echipa de bibliotecari a BŞ USARB, dispusă să „gândească global, dar să acționeze local”, caută un răspuns la întrebarea: *Cum poate biblioteca universitară să atingă, să adune dovezi și să evalueze contribuția ei la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă?* După cum se recomandă în raportul IFLA: „strategia de evaluare a bibliotecilor, intenționează să consolideze eforturile de promovare a bibliotecilor prin rezultate bazate pe dovezi și o agendă de cercetare cuprinzătoare care promovează evaluarea sistematică a contribuțiilor bibliotecilor, modelelor conceptuale și instrumentelor analitice pentru a prezenta un caz unificat și complet pentru bibliotecii”³

Bibliotecile au un rol esențial în a ajuta la îndeplinirea acestei mari provocări, oferind acces la informații, acces public la Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC), ajutând oamenii să-și dezvolte capacitatea de a utiliza în mod eficient informațiile și de a le păstra pentru a asigura accesul continuu în viitor. „Accesul public la informație sprijină crearea Societății Cunoașterii și include infrastructura, TIC și capacitățile de alfabetizare media și informațională de care oamenii au nevoie pentru a utiliza în mod eficient informațiile și conservarea pentru a asigura accesul continuu pentru generațiile viitoare. În această definiție, tipurile de informații care ar trebui să fie furnizate depășesc informațiile puse la dispoziție de guvern sau cerute de legislația privind dreptul la informare, dar, deși recunoaște dreptul publicului de a accesa informații și date, este esențial să se respecte dreptul la intimitate individuală”⁴

Potrivit Manifestului Bibliotecilor pentru Europa, „bibliotecile se angajează pe deplin să realizeze Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale ONU și să promoveze accesul la informații în cadrul inițiativelor sale de aderare și dezvoltare”⁵

Republica Moldova și-a asumat să atingă 106 ținte pentru o viață mai bună până în anul 2030, alături de 192 state -membre ale ONU, prin adoptarea Declarației Summitului privind Dezvoltarea Durabilă, care a avut loc la New York în septembrie 2015. În acest context, la 14 decembrie 2018, a fost aprobată Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030”⁶, prin care Agenda 2030 este adaptată la contextul național al Republicii Moldova

³ *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă* [online].Disponibil:<https://cancelaria.gov.md/ro/apc/agenda-de-dezvoltare-durabila-2030>. [accesat 24.05.2022].

⁴ *ONU Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* [online]. Disponibil:<https://sdgs.un.org/2030agenda>. [accesat 24.05.2022].

⁵ *IFLA 2016 LIBRARIES CAN DRIVE PROGRESS ACROSS THE ENTIRE UN 2030 AGENDA* [online]. Disponibil: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/topics/libraries-development/documents/sdgs-insert.pdf>. [accesat 24.05.2022].

⁶ *A Library Manifesto for Europe* Disponibil [online]. Disponibil: www.europe4libraries2019.eu. [accesat 24.05.2022].

și indică direcția de dezvoltare a țării și a societății moldovenești. Un compartiment dedicat istoriilor de succes, privind promovarea și implicarea în realizarea ODD 2030, este Harta Bibliotecilor Lumii ⁷. Prin acest portal, bibliotecile lumii, inclusiv și cele din Republica Moldova, au oportunitatea de a promova istoriile de succes bazate pe ODD 2030 și implementate în bibliotecile respective.

2. Context

Biblioteca Științifică, ca și Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, contribuie la crearea și dezvoltarea societății noastre, fiind angajată în acest demers prin îmbrățișarea unui rol nou de a construi o lume durabilă. Astfel, Biblioteca universitară este sustenabilă, este colaborativă și oferă servicii moderne informaționale și documentare constante celor 4 facultăți, unui colegiu, unui liceu, precum și utilizatorilor din partea de nord a țării. Politica, serviciile, evaluarea și optimizarea sunt elementele-cheie care fundamentează activitatea unei biblioteci universitare stabile / perene. Valorile pe care BȘ USARB le promovează sunt încapsulate în documentele care descriu politica universității, strategia bibliotecii, structura organizatorică a acesteia, misiunea, viziunea, obiectivele și relațiile cu utilizatorii.

Strategia de dezvoltare a Bibliotecii Științifice a USARB, pentru anii 2017-2022, este o strategie durabilă, care prevede în acest scop toate activitățile: practicabilitatea bibliotecii, accesul la informație, la educație, serviciile inteligente, cultura informației, cultura cercetării, tehnologiile informației și comunicațiilor, manifestările educaționale, culturale, științifice persistente, implicarea comunității, internaționalizarea, ecologia mediului.

Din 2016, bibliotecarii universitari bălțeni au urmărit o linie de cercetare care intersectează evaluarea performanței cu sustenabilitatea managementului și dezvoltarea competențelor. Întrucât, Biblioteca are „obligația morală” de a contribui la dezvoltarea societății durabile, sustenabilitatea, la nivel universitar, a fost abordată în diverse moduri. De exemplu, declarații de parteneriate viabile între universități, biblioteci din instituțiile de învățământ superior, biblioteci din instituțiile preuniversitare. Au fost semnate și puse în practică acțiuni concrete privind dezvoltarea comunităților trainice, integrarea sustenabilității în cadrul instituțional, oferind experiențe și programe educaționale, științifice și culturale diverse. În anul 2001, BȘ USARB a semnat acordul de parteneriat cu Programul Națiunilor Unite în Republica Moldova, în 2011 - cu Delegația Uniunii Europene, fiind deschise Centrul de Documentare a ONU și Centrul de Informare a Uniunii Europene.

BȘ USARB s-a implicat activ în creșterea gradului de conștientizare a conceptului de durabilitate și promovarea celor mai bune practici, istorii privind Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030. Astfel, unele dintre subiectele pe care le acoperă Biblioteca Științifică a USARB cu colecția de peste un milion de documente în 57 de limbi ale lumii, sunt: managementul deșeurilor, eficiența apei și a energiei, echitatea, sărăcia, accesul persoanelor cu dizabilități, soluții de transport și navetă, sănătatea și securitatea în muncă, ergonomia și achiziționarea de produse ecologice. Aceasta este extrem de important pentru ca studenții educați în mediul universitar să participe ulterior la remodelarea întregii societăți pe o bază durabilă.

⁷ *Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030* [online]. Disponibil: https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/strategia_nationale_de_dezvoltare_moldova_2030-t.pdf. [accesat 24.05.2022].

O altă perspectivă de sustenabilitate a Bibliotecii este participarea studenților la cele 15 sondaje realizate de Biblioteca Științifică. Pe de o parte, studenții care urmează studiile la Facultăți, au arătat că „activitățile Bibliotecii contribuie la dezvoltarea durabilă prin angajamentul și participarea activă a utilizatorilor.” Pe de altă parte, studenții și-au exprimat opiniile cu privire la modul în care „inițiativele sustenabile de campus, implicarea personalului bibliotecii i-au ajutat să se dezvolte, să primească informația necesară, să se pregătească de viitoarea carieră”, fiindcă „procesul de predare/educație, cercetare, comportamentul ecologic sunt susținute de Bibliotecă la cel mai înalt nivel”.

Susținând dezvoltarea durabilă, Biblioteca performează prin: evoluție, promovarea unei culturi a informației, a serviciilor de calitate, a gândirii critice și inovațiilor în rândul studenților, a activități științifice și de cercetare.

În anii 2016 și 2017, experiența interdisciplinară a cursului de Cultură a Informației (CI) a condus la co-definirea, co-crearea orelor teoretice și practice pentru construirea, evaluarea și determinarea impactului sustenabilității lui. Cursul de Cultura Informației a fost consolidat în continuare prin participarea la Proiectul „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Republica Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare în domeniul învățământului superior cu Eurasia, dezvoltat în parteneriat între Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea Transilvania din Brașov, România și 18 biblioteci universitare din Moldova (03/2016-10/2019) și Programul Erasmus+ al Uniunii Europene „**Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor** (15/10/2015-14/10/2018), precum și Programul TEMPUS, Proiectul MISISQ (2013-2016).

Realizarea Agendei ODD 2030 în Republica Moldova este structurată în câteva etape principale: (1) Identificarea abordărilor, metodelor și instrumentelor relevante pentru măsurarea și evaluarea contribuției Bibliotecilor la dezvoltare; (2) Alinierea la obiectivele, țintele și indicatorii ODD; (3) Cadrul de evaluare a contribuției bibliotecilor la ODD. În prima etapă, procesul de revizuire este completat cu un chestionar care timp de mai mulți ani face diagnosticarea implicării bibliotecilor în inițiativele internaționale, naționale și locale ale ODD.

3. Biblioteca Științifică și sustenabilitatea: abordări și metode de evaluare

În cadrul dezvoltării durabile și evaluării sustenabilității, identificăm trei abordări principale: una vizează ecologizarea bibliotecilor și reducerea impactului acestora asupra mediului; alta este ancorată în cultură ca al patrulea pilon al durabilității, declarat de UNESCO, și următoarea - centrată pe contribuția bibliotecilor la realizarea obiectivelor globale de dezvoltare (durabilă), promovată de IFLA.

Agenda 2030 este un document istoric în care este specificată dezvoltarea durabilă ca responsabilitate colectivă a guvernelor, a sectorului privat, a societății civile, a cetățenilor, precum și a țărilor în curs de dezvoltare. Conform Declarației IFLA „Accesul public la informații permite oamenilor să ia decizii în cunoștință de cauză care le pot îmbunătăți viața. Comunitățile, care au acces la informații relevante și în timp util pentru toți, sunt mai bine poziționate pentru a eradică sărăcia și inegalitatea, a îmbunătăți agricultura, a oferi educație de calitate și a sprijini sănătatea, cultura, cercetarea și inovarea oamenilor”⁸

⁸ *Harta Bibliotecilor Lumii* [online]. Disponibil: <https://librarymap.ifla.org/stories>. [accesat 24.05.2022].

Instrumentele utile bibliotecarilor în plan internațional sunt următoarele :

- Declarația IFLA privind accesul la informare și dezvoltare, Lyon, 2014;
- Ghidul de advocacy IFLA „Bibliotecile și implementarea Agendei 2030 a ONU”, 9 noiembrie 2015;
- Programul Internațional de Advocacy Chestionarul IFLA: Exemple privind contribuția bibliotecilor la Agenda ONU 2030;
- Sinteza IFLA în baza Chestionarului;
- Development and Access to Information 2019;
- IFLA Strategy 2019- 2024 ;
- IFLA Global Vision Ideas Store;
- ISO 16439 (2014) – Metode și proceduri pentru evaluarea impactului bibliotecilor, ca răspuns la cererea la nivel mondial pentru specificații de evaluare a impactului bibliotecilor <https://www.iso.org/standard/56756.html>/ ISO 16439:2014 ;
- Information and documentation — Methods and procedures for assessing the impact of libraries.

În plan național:

- Demonstrarea valorii bibliotecii prin oferirea serviciilor de calitate privind realizarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”;
- Institutul de Standardizare din Moldova (ISM), (Organizația Internațională de Standardizare (ISO), ISO deține în portofoliul său mii de standarde care ajută întreprinderile și organizațiile să contribuie la dezvoltarea durabilă. Unul din aceste standarde reprezintă ISO 26000 Linii directoare privind responsabilitatea socială.
- Biblioteca Națională a Republicii Moldova, ABRM s-au implicat activ în organizarea forumurilor și promovarea unor documente importante referitoare la Agenda ONU, abordând probleme de sustenabilitate în mai multe parteneriate, evenimente (seminare, întâlniri regionale) și webinarii specializate.
- Bibliotecile și implementarea Agendei ONU 2030: Ghid.
- Completarea Formularului statistic 6-c *Activitatea bibliotecilor*, care face diagnosticarea implicării bibliotecilor publice în inițiativele internaționale, naționale și locale ale ODD.
- Participarea reprezentantului BȘ USARB la Forumul Managerilor care vizează schimbul de bune practici în ceea ce privește atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă ale Națiunilor Unite. ODD 2030 în Bibliotecă este reflectată prin alinierea sa la ODD în anii 2019-2021: Activități de succes ale bibliotecii în domeniul dezvoltării durabile

Activitatea BȘ USARB este privită prin prisma instrumentelor, serviciilor oferite utilizatorilor care contribuie zilnic la promovarea durabilității. „ *Informația durabilă este văzută ca fiind formată din două părți distincte: informația pentru dezvoltare durabilă (văzută ca o resursă pentru proiectul de dezvoltare durabilă) și dezvoltarea informației durabile (crearea unor tehnologii durabile de informare și comunicare)*. Jean Nolin (2010) Swedish School of Library and Information Science, University of Borås, Sweden Sustainable information and information science June 2010 [Information Research](https://www.researchgate.net/publication/47502616_Sustainable_information_and_information_science)15(2) June 2010 June 201 https://www.researchgate.net/publication/47502616_Sustainable_information_and_information_science.

În anul 2016, activitatea Bibliotecii Științifice, a Centrului de Documentare ONU, Centrului de Informare al Uniunii Europene, Punctului de Informare NATO, Centrului de Informare a României, a fost planificată în conformitate cu prioritățile și tendințele cadrului instituțional general, fiind aliniată la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă prin:

- Adoptarea, la nivelul comunității universitare a programului „BȘ USARB pentru Dezvoltare Durabilă”, includerea și îmbunătățirea poziționării BȘ USARB în clasamentele internaționale de profil.

- Planul, Raportul de activitate al BȘ USARB sunt un model de evaluare a impactului bibliotecii. Mai mult, prezintă o analiză de conținut calitativă și cantitativă asupra programelor, deoarece acestea din urmă oglindesc strategiile de sustenabilitate pe care BȘ USARB intenționează să le dezvolte până în 2030, având drept scop dezvoltarea competențelor personale ale tinerilor și antrenarea lor în fața provocărilor cu care se confruntă societatea pentru a pune capăt sărăciei, pentru a proteja planeta și pentru a asigura prosperitatea pentru toți.

- Pentru perioada respectivă, (până în 2030), Biblioteca tinde spre servirea perfectă a utilizatorilor (masteranzi, doctoranzi, elevi, cadre didactice), susținerea numărului de cercetători științifici, urmărind asigurarea accesului la informație, promovarea culturii Informației, dezvoltarea abilităților de cultură digitală.

Câteva cifre:

- 127 activități (culturale, educaționale, științifice) privind Informarea utilizatorilor Bibliotecii / populației din nordul țării despre importanța ODD-urilor în scopul implicării și susținerii realizării prevederilor „Agendei de Dezvoltare Durabilă – 2030”;

- Publicarea pe pagina Web a Bibliotecii a informațiilor privind activitățile, educaționale, culturale și științifice care vizează dezvoltarea durabilă după cum urmează: CATALOG ExLibrisPrimo - 443 452 de înregistrări, ORA USARB (Open Research Archive) - 4600 de înregistrări, Acces deschis: baze de date științifice - 1 385 541 cărți electronice, 183 548 e- reviste științifice, Diseminarea selectivă a Informației, Produsul științific indexat în 8 platforme informaționale online: ZENODO, ORCID, CEEOL, IBN, ISSUU, CALAMEO, Academia.eu, E-Library.ru, Diseminarea selectivă a Informației, Serviciul „ÎNTREABĂ BIBLIOTECARUL”;

- Participarea Centrului de Documentare a ONU la facilitarea și sprijinirea integrării politicii de dezvoltare durabilă în universitate, susținerea studenților cu diverse nevoi speciale de învățare;

- Activitatea Centrelor în vederea atingerii și depășirii tuturor indicatorilor de sustenabilitate din planul de activitate al Bibliotecii, susținerii proiectelor de cercetare universitară privind ODD 2030. Prin urmare, Centrele bibliotecii, prin serviciile oferite, abordează probleme privind educația, angajarea în câmpul muncii, incluziunea digitală, probleme de ordin social, relațiile dintre cetățeni și stat, schimbările demografice și schimbările climei, asigurarea egalității și justiției sociale.

- Creșterea imaginii Bibliotecii Științifice drept actor important în promovarea Agendei ONU privind realizarea ODD 2030 (prezențe în programele comunității, publicații în reviste și mass-media etc.).

- Promovarea online: web BȘ USARB, bloguri, Wikipedia, Facebook, LinkedIn, You Tube, Instagram, Telegram.

- Organizarea a 400 de expoziții tradiționale, 68 online și 6 evenimente consacrate

mai multor obiective de dezvoltare durabilă. Implicarea studenților în activități de dezvoltare durabilă, prin organizarea de workshopuri sau alte activități studențești specifice, prezentări de expoziții, discuții cu utilizatorii pe marginea mai multor obiective:

- Obiectivul 1: FĂRĂ SĂRĂCIE,
- Obiectivul 3: SĂNĂTATE ȘI STARE BINE,
- Obiectivul 4. EDUCAȚIE DE CALITATE,
- Obiectivul 5. EGALITATE DE GEN,
- Obiectivul 6. APĂ CURATĂ ȘI IGIENĂ,
- Obiectivul 9. INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ,
- Obiectivul 11. ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE,
- Obiectivul 13. ACȚIUNE ASUPRA CLIMEI,
- Obiectivul 15. VIAȚA PE PĂMÂNT,
- Obiectivul 16. PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII PUTERNICE.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030 sunt reflectate, în mare măsură, în serviciile de bibliotecă. Unele domenii acoperă mai multe obiective. De exemplu ODD 4 EDUCAȚIE DE CALITATE atinge mai multe obiective durabile, deoarece educația este o condiție de a combate sărăcia (ODD 1), prin educație sunt promovate drepturile omului și egalitatea de gen (ODD 5) Obiectivul 16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII PUTERNICE” susține promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă prin accesul la justiție pentru toți, informarea populației despre importanța eliminării corupției, sporirii transparenței decizionale; formarea la membrii comunității a spiritului participativ; promovarea drepturilor și libertăților oamenilor.

Implicarea Bibliotecii Științific în desfășurarea conferințelor universitare cu vernisarea/prezentarea expozițiilor: 2022 - Anul Internațional al Științelor de Bază pentru Dezvoltare Durabilă (IYBSD), Anul European al Tineretului, 10 decembrie - Ziua drepturilor omului, Deceniul Energiei Durabile pentru toți, DECENIUL BIODIVERSITĂȚII, Deceniul Națiunilor Unite privind restaurarea ecosistemelor, Deceniul Internațional de acțiune „Apa pentru dezvoltare durabilă” Săptămâna Educației Descise, Săptămâna Accesului Deschis la Informație, Săptămâna Educației Artistice etc... Un număr de peste 2400 de participanți la evenimente s-au familiarizat cu expozițiile tradiționale și online, medalioane de profil, workshopuri, prezentări de baze de date, în care s-a pus accent pe importanța ODD 2030. Programele de activitate ale bibliotecii au scopul de a îmbunătăți accesul la informații pentru dezvoltarea durabilă, care sunt semnificative pentru fiecare individ, comunitate. În acest context, serviciile bibliotecare sunt fundamentate pe necesitățile utilizatorilor privind accesul la informații, dezvoltarea competențelor, implicarea în activități de voluntariat etc. ODD 2030 îmbunătățesc calitatea vieții cetățenilor, ceea ce contribuie la edificarea unei societăți pașnice, solidare și de înaltă coeziune, formată din oameni educați, cu gândire critică bazată pe argumente și care respectă cu strictețe drepturile omului.

Referințe bibliografice:

1. *Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare* [online], 1987, p. 43 [citată 24.05.2022]. Disponibil: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:sustainable_development
2. *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă* [online] [citată 24.05.2022]. Disponibil: <https://cancelaria.gov.md/ro/apc/agenda-de-dezvoltare-durabila-2030>

3. *ONU Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* [online] [citat 24.05.2022]. Disponibil: <https://sdgs.un.org/2030agenda>
4. *IFLA 2016 LIBRARIES CAN DRIVE PROGRESS ACROSS THE ENTIRE UN 2030 AGENDA* [online] [citat 24.05.2022]. Disponibil: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/topics/libraries-development/documents/sdgs-insert.pdf>
5. *A Library Manifesto for Europe*[online] [citat 24.05.2022]. Disponibil: www.europe4libraries2019.eu
6. *Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030* [online] [citat 24.05.2022] Disponibil:https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/strategia_nationale_de_dezvoltare_moldova_2030-t.pdf
7. *Harta Bibliotecilor Lumii*. [online] [citat 24.05.2022]. Disponibil: <https://librarymap.ifla.org/stories>.
8. *Declarația IFLA* [online] [citat 24.05.2022]. Disponibil: <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/2036/1/ifla-statement-on-open-access-ro.pdf>
9. *Sustainable Development Goal indicators website* [online] [citatat 24.05.2022]. Disponibil: <https://librarymap.ifla.org/stories>.